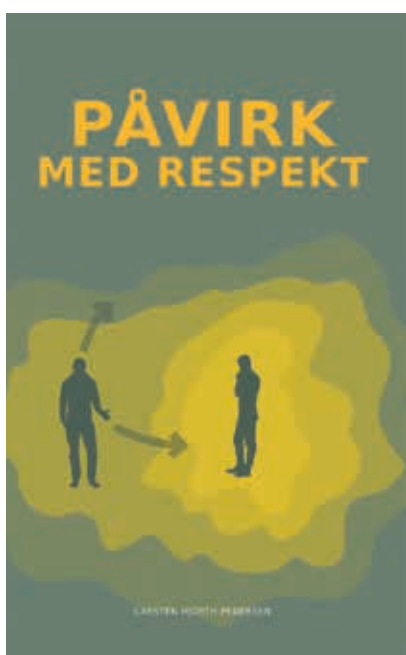

Der lyttes intenst, men i pauserne gik snakken lystigt ved KPI's efterskolekursus på Solgården i Tarm. Se mere på bagsiden. (Foto Karsten Olesen)

Ny bog af Carsten Hjorth Pedersen: *Påvirk med respekt*

Når vi har noget på hjerte over for børn, unge og voksne – og vi altså gerne vil påvirke andre – er det uhyre vigtigt at gøre det med respekt. Det

gælder, hvad enten vi opdrager, underviser eller forkynder. Derfor denne bog.

Carsten Hjorth Pedersen har tidligere skrevet *Påvirkning med respekt* (Gyldendal 2007). Den har imidlertid været udsolgt i nogle år. Forfatteren vurderer, at der er brug for en ny bog om samme tema. Ikke blot en revideret udgave af den første.

Bogen retter sig imod læreres undervisning af elever, forældres opdragelse af børn, pædagogers omgang med børn i institutioner, frivillige lederes påvirkning af børn, teenagere og unge i klubber samt præsters og forkynderes påvirkning af tilhørere. Hvordan påvirke med respekt i disse situationer?

Bogen behandler også det aktuelle spørgsmål om negativ social kontrol og kristne parallelsamfund.

Bogen er på 176 sider. Den koster 150 kr. Den kan købes ved henvendelse til KPI eller hos dine lokale boghandler.

Skoleleder på Jakobsbøkskolen i Aarhus, Kaj Markussen udtaler om bogen:

Påvirk med respekt er et glimrende, aktuelt indspil ikke mindst til os voksne, der til daglig arbejder for og med børn og unge. Carsten Hjorth Pedersen provokerer os til at komme ud af busken og finde frem til en større og tilpas tydelighed i opdragelse, undervisning og forkyndelse.

Særligt bogens "tænke- og handlemodel" og de medfølgende indspark vil danne baggrund for vigtige værdirefleksioner blandt medarbejdere, om vores udtryk og fremgangsmåder faktisk er afstemt med det, vi fx som kristen skole er sat i verden for.

For det er afgørende, at vi øver os på at påvirke med respekt. 🌱

Podcast, forkyndelsesoplæg, undervisningplaner, artikler og meget mere

➤ | **De 15 studerende ved KPI Akademi har afleveret deres første opgave**
Læs eller lyt til deres inspirerende og engagerede bidrag på www.kpi.dk

De 15 studerende ved *KPI Akademi* har afleveret deres første opgave i begyndelsen af januar 2019. Opgaven har været selvvalgt; men den skulle være af religionspædagogisk karakter. Gerne med links til de 1.000 siders pensum, som de studerende har haft i 2018. Undervejs har de studerende kunnet få vejledning af undertegnede.

Resultatet har imponeret mig og gjort mig stolt over, at KPI får lov at være "rugekasse" for 15 unge, der dygtiggør sig inden for det religionspædagogiske område. De 15 opgaver er beskrevet herunder. Jeg vil kraftigt opmuntre Nyhedsbrevets læsere til at vælge en eller flere af dem og læse eller lytte med. De findes på KPI's hjemmeside: www.kpi.dk → Hvad kan vi? → KPI Akademi /CHP

Andreas Bjerre Nielsen, pædagog og kandidatstuderende i pædagogisk filosofi:

Demens og menneskesyn (9 sider)

Andreas diskuterer i denne artikel menneskesyn og personstatus i forhold til mennesker med demens. Demente kan ændre personlighed og karaktertræk, hvilket kan få én til at rejse spørgsmål som: Er personen der stadigvæk? Hvad skal der til for at kunne kaldes en person? Artiklen ser på forskellige svar på disse spørgsmål, og den fremstiller det kristne menneskesyns provokation og potentiale i forhold til mennesker med demens.

Ann Charlotte Nørremark, pædagog og kandidatstuderende i antropologi:

At begribe troens rum: Refleksioner om kristen tro og tilhørsforhold, og hvordan man videregiver det til børn? (18 sider)

Ann Charlotte arbejder i denne artikel med begrebet *troens rum*. Hun definerer, hvad der kan forstås ved det, og ser det i flere dimensioner, fx som et fysisk, konkret sted og som en givende, erfaret virkelighed. Dernæst ser hun på, hvordan troens rum kan gives videre, især til børn. Her nævnes fire roller til inspiration: Lærer-, apostel-, profet- og evangelistrollen. Hun introducerer bl.a. begrebet "at hjemme den med Gud".

Anne Line Iversen Vestergård, lærerstuderende:

Undervisningsoplæg til to-fire lektioner om forelskelse, kærester og sex (10 sider)

Anne Line har lavet et oplæg, der handler om: Sex i vores verden og i Bibelen, Dreng og pige, Porno og onani og Hvordan man kan være kærester på en måde, som er tryk, men også realistisk. Oplægget består af to dele. Første del er et talepapir samt pædagogiske ideer til, hvordan emnerne kan tages op med en gruppe elever på en efterskole. Anden del er en refleksion, der begrundes, diskuterer og perspektiverer emnet og undervisningsoplægget.

Christian Iversen Vestergård, teologistuderende:

Børneritualer – med krop og ånd – for 2-6 årige, samt alle os andre (16 sider)

Christian har udformet 11 meget konkrete ideer til små, enkle "andagter" for helt små børn, hvor kroppen og det at gøre noget sammen med børnene er det bærende. Fordi især små børn – men såmænd også alle os andre – lærer med kroppen, alle sanserne og bevægelserne. Afslutningsvis rummer

opgaven tre sider med refleksioner over materialet og det forhold, at *troen skabes i børn, når den opleves*.

Christina M. Erikson, antropolog: **MOR. Refleksioner til gravide og førstegangsfødende**

Christina har skrevet en pjese på 12 sider, der udgives af KPI. Hun trækker på egne erfaringer som nybagt mor og tilbyder kvinder i samme situation ord for de erfaringer, tanker og følelser, der fylder i den situation. Der er også nogle ord til og om faderen til barnet. Pjecen ligger i elektronisk version på www.kpi.dk. Den kan bestilles i papirudgave ved henvendelse til KPI's kontor.

David Ingemansen, teologistuderende:

Forkyndelsesplan med en indledende selvrefleksion: Med mere end ord (14 sider)

David har udarbejdet et forkyndelsesmateriale til en weekend-teenlejr eller andre korte undervisningsforløb over emnet *Bag Billedet*. Målgruppe: 13-16 år. Planen indledes med en refleksion over formidling af kristendom til målgruppen, herunder metodiske overvejelser. Herefter følger fire forberedte undervisningsmoduler med hovedtekster og indholdsbeskrivelser, inklusiv virkemidler, lege, icebreakers eller andre øvelser til aktivisering i løbet af undervisningen.

Gurli Kirkegaard Hewitt, pædagog: **Et hjerte for mentoring** (5 sider)

Gurli rækker en opfordring til, at man i kristne menigheder og fællesskaber etablerer

mentor-ordninger på tværs af generationerne. Det sker under følgende overskrifter: Relationer på tværs af generationer – uden frygt, Guds faderhjerte, Min egen åndelige vandring, Mentorens rolle, Hvordan kan et mentorforløb se ud? Samtalens struktur. Opgaven søger at motivere til mentoring, og den giver praktiske ideer til, hvordan man praktiserer det.

Helene Kofoed-Pihl, *samfundsfag- og religionsstuderende:*

Lektionsplan til seminar om åndsfrihed for unge kristne (25 sider)

Helenes undervisningsmateriale bærer titlen: *Frihed til egne overbevisninger i det danske samfund?* Det kan bruges over for unge fra ca. 16 år og opefter. Det rummer detaljerede ideer til, hvordan denne målgruppe kan få indsigt i åndsfrihedens store betydning for vores samfund, og det giver ideer til, hvordan åndsfriheden kan fremmes. Der gives ideer til debat om konkrete cases, fx debatten om kønsopfattelser.

Jesper Risbjerg Kristensen, *teologistuderende:*

Overvågning og pædagogik (8 sider)

Jesper søger at indkredse forholdet mellem overvågning, der tilsyneladende er tiltagende i vores samfund, og pædagogik. Der skelnes mellem positiv og negativ overvågning, koblet til forholdet mellem dannelse og uddannelse. Der gøres noget ud af at skelne mellem den intention, fx en lærer har med sin pædagogik/overvågning, og hvordan dette opleves af eleverne. Afslutningsvis sættes dette i forhold til Gud, som den der ser os – og hvad det betyder for vores liv med hinanden.

Mathilde Bech Braüner, *psykologistuderende:*

Køn i et kristent perspektiv. Hvordan kan man forholde sig til kønsdebatten? (37 sider)

Mathilde har udarbejdet en vidensbank for det aktuelle spørgsmål om køn og kønsopfattelse i kristent perspektiv. Vidensbanken består af fire hoveddele, som rummer megen viden og bud på argumentation: 1) Kirken og Queer – om kønsforståelsen i Bibelen og i Queer-teori. 2) Nogle psykologiske perspektiver på køn. 3) En refleksion over kønsroller i kirken. 4) Hvordan kan jeg som kristen møde personer med kønsidentitetsproblemer?

Mikkel Haahr Andersen, *lærer:*
Podcast: En religionspædagogisk samtale med Carsten Hjorth Pedersen

Mikkel har oprettet en podcast-kanal på vegne af KPI, hvor han præsenterer konceptet *Livslektionen*. Første podcast er en times samtale med Carsten Hjorth Pedersen om en række aktuelle religionspædagogiske emner, fx: Hvad er religionspædagogik, og hvad kan den bruges til? På www.kpi.dk kan man se, hvor podcasten kan hentes, så man kan lytte til den, når man løber en tur, sidder i toget eller har en aften derhjemme til eftertanke.

Milka Kofoed-Jespersen, *teologistuderende:*
En fortælling om fortælling (6 sider)

Milka har skrevet en fortælling om det at fortælle, især bibelhistorie. Vi følger hende en dag, hvor hun forbereder sin bibelhistorie, kører (i regnvej) til kirken, hvor fortællingen skal afvikles over for en gruppe *betweens*. Vi følger også alt det andet, der sker den aften. Afslutningsvis er der en refleksion over Jesus som den store fortæller. Fortællingen er i sig selv en varm anbefaling af at kaste sig ud på fortællingens dybe vand og øve, øve, øve sig på det.

Simon Hauge Lindbjerg, *lærer:*
Autoriteter. Et undervisningsforløb til 8. - 9. klasse (9 sider plus slides)

Simon har udarbejdet et undervisningsforløb (inkl. en række slides), som over seks lektioner i faget kri-

stendoms-kundskab handler om det aktuelle og udfordrende tema *autoriteter*: 1. lektion: Introduktion.

2. lektion: Bibelsteder om autoritet. 3. lektion: Forældre som autoritet. 4. lektion: Bibelen som autoritet. 5. lektion: Myndighederne som autoritet. 6. lektion: Opsamling. Materialet rummer didaktiske overvejelser samt konkrete ideer til metoder, tekster og materialer.

Søren R. S. Jacobsen, *teologistuderende:*

Markusevangeliet i børnehøjde (4 sider)

Søren genfortæller eller oversætter Markusevangeliet kapitel 1-2,12 fra den græske tekst med aldersgruppen 8-12 årige som primær målgruppe. Målet er at fastholde en forholdsvis tekstnær oversættelse, som ikke undlader de dele af evangeliet, som kan være barske eller svære at forstå. Oversættelsen kan læses af – eller læses op for – børn i alderen 8-12 år. Men teksten kan også lette forståelsen for den, der skal *genfortælle* disse tekster for børn.

Therese Nørre-mark Laursen, *lærer og kandidatstuderende i generel pædagogik:*
Den smukke risiko som pædagogikkens betingelse (6 sider)

Therese fremlægger i denne artikel et kristent perspektiv på den almenpædagogiske problemstilling vedrørende læring, undervisning og dannelse. Hun skitserer konflikten om læringsbegrebet og inddrager den hollandske uddannelsesstænk Gert Biestas syn på undervisning. Dette munder ud i refleksioner om et kristent perspektiv på pluralisme, normativitet, autoritet, unikhed og transcendens.

På de følgende sider følger smagsprøver fra nogle af opgaverne. 🌱

To ideer til andagter med helt små børn

➤ | Klip fra Christian Iversens Akademi-opgave med ideer til andagter for helt små børn

Med bare tæer

Redskaber

Sure tæer, græs – eller lignende.

Læseinfo

Denne øvelse er ikke optimal i februar (eller hvis man har græsallergi), men så kan den erstattes af en gåtur i kulden, eller en betragtning af naturen ud ad et vindue.

Alle tager sko og strømper af og stiller sig ud på noget græs. Der gives god tid til at mærke græsset under tæerne, dufte, føle solen eller vinden og indånde den friske luft. Når alle står med bare tæer, skiftes man til at

sige ting, man er taknemmelig for. Afsluttes med bøn.

Eksempler:

- Farver
- Frisk luft
- Frihed
- Solskin
- Fodbold
- Vandkamp
- Spille spil
- Blomster
- osv.

Tegneandagt

Redskaber

Papir, tegneredskaber.

Læseinfo

Den kreative udfoldelse og orientering mod Gud er ofte overset og passer ikke på alle, men forhåbentlig kan alle i fællesskabet nå til en større forståelse af små ting imellem hinanden ved denne øvelse.

Denne øvelse kan tage lidt længere tid og variere meget. Fornem rummet

og brug den tid, der er nødvendig. Tal om, hvad I tegner og hvorfor.

Alle prøver at tegne Guds kærlighed. Eller man kan prøve at tegne:

- Livet
- Noget man er glad for
- Himlen
- Jesus
- Helligånden ✚

Nogle psykologiske perspektiver på køn

➤ | Klip fra Mathilde Bech Braüners Akademi-opgave om *køn i kristent perspektiv*

Mennesket er krop – et modsvar til den moderne gnosticisme

Med ønsket om at nedtone biologiens betydning for menneskets identitet kan den kønsneutrale tankegang siges at være en moderne form for gnosticisme. I gnosticismen anses kroppen som adskilt fra menneskets indre (bevidsthed, tanker og følelser), og samtidig ophøjedes menneskets indre til det egentlige, mens kroppen anses som det sekundære.

I Queer-teorien ophøjedes man ikke menneskets indre. I stedet har man fokus på sociale handlinger. Queer-teorien er derfor ikke gnostisk i traditionel forstand. Ikke desto mindre anser mange forkæmpere for kønsneutralitet menneskets følelser og oplevelser

som vigtigere end menneskets krop og biologi.

Det ser vi eksempelvis, når LGBT-Danmark opdeler kønnet i det oplevede køn, det udtrykte køn og det biologiske køn, hvor det oplevede og udtrykte køn vejer tungere end det biologiske i forhold til kønsidentitet.

Uanset om man ophøjede menneskets sociale handlinger eller menneskets indre liv til det egentlige, er synet på kroppen det samme: Kroppen og kroppens betydning nedtones og negligeres. Kroppen er bare noget, vi har; noget vi kan ændre, hvis den ikke passer til vores indre liv eller udtrykte køn.

Spørgsmålet er så, om det er muligt at komme uden om kroppens betyd-

ning, når man beskæftiger sig med identitet. Den franske fænomenolog Maurice Merleau-Ponty argumenterer for, at mennesket altid er til stede i verden i form af kroppen. Han sætter således kroppen i centrum for den menneskelige eksistens. Ifølge Merleau-Ponty er kroppen ikke blot noget, vi har, men noget, vi er. Kroppen er i verden og giver mening til og skaber mening af verden. Kroppen er således til stede i verden som subjekt. (...)

Fra et kropsfænomenologisk perspektiv kan vi ikke komme uden om vores krop eller vores biologi. Heller ikke når det kommer til kønsidentitet. Du har et biologisk køn, som påvirker hver en celle i din krop gennem

kønshormoner. Allerede ved undfangelsen er det for de fleste personer afgjort, om man er en dreng eller pige. Hvorvidt mandens sædcelle bærer et X-kromosom eller et Y-kromosom med sig, bestemmer dit køn.

Med andre ord er din krop på intet tidspunkt kønsneutral. Du har et biologisk køn. Det biologiske køn påvirker din krop, og din krop er dig. Det biologiske kan ikke elimineres eller have "en mindre indflydelse på", hvem du er. Vores biologi giver os bestemte muligheder og begrænsninger – på mange områder i vores liv – og det er vi nødt til at acceptere. Også selv om vi kæmper med at føle os tilpas i vores kroppe. At forsøge at bestride kroppens betydning ændrer ikke på, at den *har* betydning. (...)

Befrielsen ved grænser

I forrige afsnit argumenterede jeg for, at vi er vores krop, og at den sammensmeltning mellem krop og identitet sætter nogle grænser for, hvem eller hvad vi kan være. Den kan være hård at sluge, hvis man kæmper med sin kønsidentitet – og hvis du kender en, der gør det, er det ikke sikkert, at den første samtale, du har med vedkommende om køn, skal handle om dette.

Alligevel vil jeg vove pelsen og påstå, at det for *de fleste personer* egentlig er en befrielse, at biologien sætter grænser. Det er en befrielse, at noget er givet på forhånd. Ifølge den eksistentielle psykologi findes der nogle grundvilkår i menneskets liv, som mennesket ikke kan ændre på. En væsentlig antagelse i den eksistentielle retning er, at lidelse opstår, når mennesket ikke forliger sig med og forsøger at bekæmpe grundvilkårene.

Nogle af grundvilkårene er, at vi engang skal dø, at vi har frihed i livet, men samtidig ansvar for det, og at vi er bundet til vores konkrete virkelighed. Så vidt jeg ved, definerer man i den eksistentielle psykologi ikke køn som et grundvilkår. For min egen del tænker jeg alligevel, at køn kan ses som et grundvilkår i menneskets liv. Det er relativt få mennesker, der fødes interkønnede – 0,05-1,7% pr. generation (UNFE, u.å.). For resten af os er det et vilkår at være født med ét bestemt køn.

Det er et vilkår, vi kan forsøge at ændre (eksempelvis ved at få foretaget juridisk kønsskifte, klæde os anderledes, ændre vores diskurser, gennemgå operationer eller modtage hormonel behandling). Alligevel gennemsyner kønnet hver en celle i vores krop. Fra et eksistentielt perspektiv kan man argumentere for, at køn er et vilkår, som vi – selvom det kan være utrolig svært – gør bedst i at anerkende for at undgå mere lidelse.

At forlige sig med og leve i overensstemmelse med de vilkår, man nu engang har, er den bedste måde at håndtere vilkårene på – for de kan ikke laves om. Accepten kan give en form for eksistentiel befrielse. Befrielsen fra at skulle kæmpe mod noget, som man, når alt kommer til alt, alligevel ikke har magt over.

(...)

Hvad blev der af forudsigelighed og faste rammer?

Fra et psykologisk perspektiv kan jeg ikke lade være med at tænke på, at vi på stort set alle områder af et barns liv hylder faste rammer, struktur og forudsigelighed. Udviklingspsykologen John Bowlby anser i sin teori

om tilknytning forudsigelighed som grundlaget for tryk tilknytning, og hvordan børn senere opfatter verden og andre menneskers adfærd.

På den baggrund kan man undres over graden af uforudsigelighed, der er kommet ind i børns liv med hele kønsneutralitetstankegangen. Pludselig bliver ikke bare barnets eget køn, men også venners og forældres køn, åbent for forhandling. Det er da en uforudsigelighed, der vil noget. Derudover lægger man med kønsneutralitetstankegangen et kæmpe ansvar over på barnet, der nu selv skal opfinde sin egen (unikke) kønsidentitet. Man betragter det som en frihed; en gave til barnet. Men har børn og unge virkelig brug for at skulle træffe flere valg? Har de behov for at skulle stille spørgsmålstejn ved flere ting i deres liv?

Lige nu er der en tendens til, at vi ikke tør tale om eventuelle skyggesider ved kønsneutralitet og flydende kønsforståelser. Men for mig at se gør vi os selv en bjørnetjeneste, hvis vi ikke tør overveje, hvordan kønsneutralitet påvirker menneskers liv – på godt og på ondt. Måske skal flere af os vove pelsen og spørge, om den kønsneutrale tankegang på nogle områder kan gøre mere skade end gavn. Også selvom det for tiden er meget upopulært at argumentere for en binær kønsforståelse. Også selvom vi skal vise respekt for de personer, der kæmper med deres kønsidentitet.

Måske er det muligt at være kritisk over for det kønsneutrale og stadig være kærlig over for personer med kønsidentitetsproblemer. Måske behøver det ikke at være et enten-eller. ✨

At hjemme den med Gud

↳ | Klip fra Ann Charlotte Nørreremarks Akademi-opgave om *troens rum*

Forfatteren søger at svare på to grundlæggende spørgsmål:

1. Hvordan kan fællesskabet med Den treenige Gud forstås som et tilhørsforhold, der har betydning

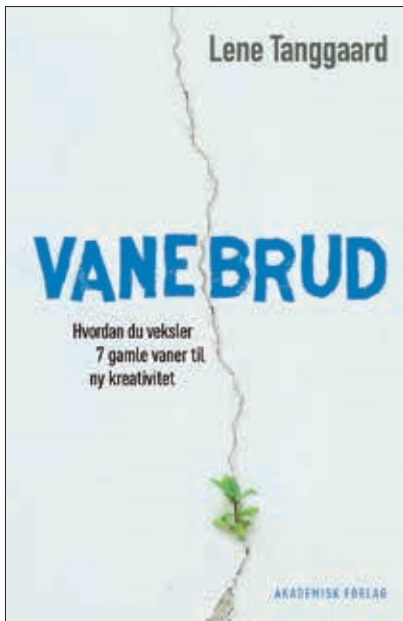
for kristnes identitetsdannelse?

2. Hvordan kan man som kristne forældre gøre hjemmet og familien til en ramme om dannelse af en kristen identitet hos barnet?

Hvad er troen rum?

I den forbindelse udvikler hun begrebet "troens rum", hvormed hun mener "det at skabe plads til at leve i troen. Det være sig tro som følelser »»

Fornuftige ord om vaner og vanebrud

Lene Tanggaard:
Vanebrud. Hvordan du veksler 7 gamle vaner til ny kreativitet
 Akademisk Forlag 2018
 197 sider – 250 kr.

Lene Tanggaard, der er professor i pædagogisk psykologi, er sammen med Svend Brinkmann og Thomas Aastrup Rømer repræsentanter for en psykologisk og pædagogisk "trend", der står for en nyorientering, som gør op med nogle af de negative sider ved socialkonstruktivismen og reformpædagogikken, som var så dominerende fra 1990-erne og frem. De tre har meget godt på hjerte, men jeg synes, de bør suppleres med genuine kristne pointer.

Det gælder også denne bog af Lene Tanggaard.

Bogen er båret af en grundantagelse om, at vaner og vanebrud begge er uundværlige, for at vi kan trives og udvikles sundt. På det grundlag giver forfatteren mange konkrete ideer til os som læsere i almindelighed, men også til vores opgaver som lærere, pædagoger eller foredragsholdere. Hendes syv gyldne råd lyder: Spørg, lær, se/mærk/duft/lyt,

leg, tænk, fordyb dig og glem dig selv.

Undervejs har hun stærke pointer om så forskellige ting som kroppens og selvforglemlens betydning. Bogen viser – principielt og praktisk – hvor stort et potentiale, der er i at leve i spændingerne imellem fx rutiner og kreativitet, individ og fællesskab, tryk og vovemod samt øvelse og flow.

Bogen rummer også flere rammenede one-linere som fx:

- Et tomt hoved er ikke det samme som et åbent sind.
- Man ærer kun sin lærer, hvis man ikke forbliver elev til al evighed.
- For at blive original er man nødt til at fortsætte en tradition.

Men jeg savner altså det store potentiale til den gode pædagogiske praksis, som den kristne tro spiller ind med: Vi har en Gud over os, en næste ved vores side og en evighed foran os. Det må læseren så selv lægge til. ✦

Carsten Hjorth Pedersen

»» og stemninger, der ikke lader sig fysisk begrænse eller afgrænse, eller tro, der udledes på bestemte steder til bestemte tider, måske endda i helt bestemte og afgrænsede rum".

Fire dimensioner

Hun skildrer dette rum i fire dimensioner:

- Troens rum som idé
- Troens rum som fysisk, konkret sted
- Troens rum som gudgiven og erfaret virkelighed
- At etablere og bebo troens rum

Om det sidste skriver hun:

At hjemme den med Gud

Den fjerde dimension peger på handling og omhandler det at *etablere og bebo troens rum*. Begrebet bebo henter jeg fra den britiske antropolog Tim Ingold. Han skelner mellem at *bygge (building)* og *bo (dwelling)* i verden.

At bygge indebærer et eksternt overblik, og et sådant perspektiv fokuserer på, hvordan mennesket bor i en verden, der allerede er tillagt form og betydning. At bebo omhandler

derimod det at orientere sig indefra, og mennesket lærer at begå sig i verden gennem dets sansninger og erfaringer af verden.

Den danske antropolog Mark Vacher skelner mellem huset som en *genstand* og hjemmet som en *tilstand*. Ved at kunne etablere og bebo troens rum, gøres "rummet" til en tilstand. Troen er ikke noget, man træder ind i, tager med sig, praktiserer og lever med, men noget man befinder sig i.

"Dwelling" kan oversættes til bolig og dermed henvise til Jesu ord om, at han og Faderen vil tage bolig hos den, der elsker ham (Joh 14,23). På engelsk formuleres det som "Make our home with them", altså 'gøre' hjem sammen med.

At etablere og bebo troens rum er altså *at hjemme den med Gud*, at dvæle i eftertænksomhed, ro og bøn, uanset tid og sted. I denne dimension besiddes evnen til at etablere troens rum, uanset hvor man er. Der anvendes taktikker til at udelukke forstyrrende "støj", eftersom troens rum i dette perspektiv er en tilstand, man som troende konstant befinder sig i. ✦

STOR TAK for gaverne i 2018

I det Nyhedsbrev, der udkom primo november, meldte vi et gavebehov på 170.000 kr. for at komme ud af 2018 uden underskud. Stor er derfor glæden, når vi nu få uger inde i 2019 kan konstatere, at der kom 173.750 kr. i årets sidste to måneder. Tusind tak – også for de gaver, der kom de første ti måneder af 2018.

Det betyder, at vi har fået flere gaver end budgetteret både på gavebrevene og de (såkaldt) almindelige gaver. Det er endnu for tidligt at komme med et cirka-resultat for regnskabet 2018, men alt tyder på, at vi ender med et mindre overskud.

Tænk, at KPI for 20. år i træk har fået det daglige brød, så arbejdet kan drives videre.

Vi fyldes af TAK til Gud og mennesker! ✦

/CHP

Stærk om "dannelse" svag om "kristen"

Jesper Oelenschläger
og Jan Dufke:
Alle unge vil gerne lykkes
Boedal 2018
148 sider – 200 kr.

De to forfattere, der er forstandere på henholdsvis Skovbo og Nordsjællands Efterskole, har skrevet en bog om deres erfaringer med og visioner for at drive efterskole.

De ser "den pædagogiske opgave med udgangspunkt i et kristent livs- og menneskesyn, men håber, at bogen vil blive læst bredt af skolefolk med andre livsanskuelser" (s. 12). Deres fokus er den *dannelse*, som en holdningsefterskole bør formidle.

De otte kapitler får i indholdsfortegnelsen en kort omtale, der fint beskriver bogens indhold:

1. Hvorfor holdningsskoler ikke er et uddannelsespolitisk problem, men en del af løsningen.
2. Hvorfor dannelse altid går forud for uddannelse.
3. Hvorfor det at have en god karakter er bedre end at få gode karakterer.
4. Hvorfor diversitet er bedre end homogenitet i en elevgruppe.
5. Hvorfor frie skoler skal være mere værdi- end regelstyrede.
6. Hvorfor inkonsekvens er en pædagogisk nødvendighed.
7. Hvorfor efterskolelærerens person er lige så vigtig som dennes

funktion.

8. Hvorfor ledere skal læse flere romaner og mindre om management.

Denne dagsorden har jeg stor sympati for. Der er virkelig brug for at tage et opgør med den kolde læringslogik, som i disse år er ved at trænge klassisk dannelses-tænkning ud af det danske skolevæsen. *Stor tak til forfatterne for at inspirere til den kurs.*

Men da de to forfattere er forstandere på to kristne efterskoler, og da jeg vurderer, at bogen primært vil blive læst af ansatte og bestyrelsesmedlemmer i samme situation, synes jeg, det er en mangel, at bogen stort set ikke handler om, hvad der gør en kristen efterskole til noget særligt.

Dertil kommer, at det dannelses-syn, der bærer bogen, er der heldigvis mange andre, der går i brechen for. Lad mig nævne forfattere som Brian Degn Mårtensen og Thomas Aastrup Rømer samt mange artikler i de grundtvigske skoleblade.

Forfatterne udfolder ikke det syn, de givetvis har, for at dannelse har fat i dybtliggende forhold som menneskesyn, bibelsyn, frelsesforståelse og skolesyn. Her deles vandene (jeg mener

også, de *bør* deles) mellem dem, som bliver kaldt henholdsvis "kristne" og "grundtvigske" efterskoler. (Efter min mening er de grundtvigske (som er en meget bred samlebetegnelse) også kristne.)

Man kan også sige det på en anden måde: Jeg savner i bogen et kapitel 9, der passende kunne have heddet: Hvorfor en *kristen* efterskole er noget særligt. Dette niende kapitel – som burde have kastet lys ind over de foregående otte – kunne have behandlet vigtige temaer for dannelsesforståelsen (med deraf følgende konsekvenser for efterskoleledelsen) som fx:

1. Betydningen af, at det kristne menneskesyn ikke blot taler om mennesket som skabt og opretholdt, men også som *faldet*. Jeg mener, det er en vigtig dimension at få med, bl.a. fordi den giver unge sprog for det destruktive og ødelæggende, som også er i dem selv.
2. Spørgsmålet om troens plads i skolens hverdag – altså den frelsende tro på Jesus Kristus. Ikke blot troen som et alment skabelses-fænomen. Her rører vi i virkeligheden ved det spørgsmål, som Grundtvig rejste med sin artikel fra 1836: "Er troen virkelig en skolesag?" Han svarede som bekendt "nej". Men jeg er ikke helt sikker på, at han har ret ...
3. Evighedsdimensionen. For spørgsmålet, om vi lever evigt eller ej, og om der er en dobbelt udgang på livet, har stor betydning for, hvordan dannelsen på efterskolen kommer til at se ud.
4. Som en følge af de tre foregående punkter en drøftelse af forkyndelsens plads på en kristen efterskole. Her tænker jeg særlig på forkyndelsen af evangeliet om Jesus Kristus.

Jeg mener, disse fire punkter er så afgørende for det dannelsessyn og den -praksis, som de cirka 50 kristne efterskoler (og de 34 kristne friskoler) i Danmark, realiserer, at det bør have højeste prioritet i både skoleudviklingen og medarbejderplejen. Ikke af hensyn til traditionen eller principperne. Men af hensyn til eleverne. ✦

Carsten Hjorth Pedersen

125 deltagere på KPI's efterskolekursus

Den 8.-9. november 2018 samledes 125 ansatte fra 11 kristne efterskoler samt Det kristne Gymnasium til kursus på efterskolen *Solgården* i Tarm.

Det blev et par intense dage i gode rammer, med givende foredrag og vigtige samtaler. Hovedforedragsholder var Margunn S. Dahle fra NLA

Mediehøgskolen i Kristiansand. Her er nogle glimt fra dagene. 🌱

Sang og musik skal der til, når kristne efterskolefolk mødes. (Fotos Karsten Olesen)

Teolog og journalist Iben Thranholm holdt foredrag om, hvordan Danmark atter bliver et kristent land.

Meld adresseforandring til KPI

KPI får *ikke* besked fra PostNord, når du flytter. Vi kan derfor kun sende Nyhedsbrevet til den korrekte adresse, hvis du selv kontakter KPI og oplyser om din nye postadresse.

- Send en e-mail til kpi@kpi.dk eller et brev til Åbuen 28, 3400 Hillerød.
- Ring til KPI på 28 40 53 14. Indtal besked, hvis der ikke er nogen ved telefonen.

- Send en sms til 28 40 53 14. I alle tilfælde: Oplys navn samt gammel og ny adresse. For din egen skyld og for KPI's! TAK!

Gaver til KPI

Hvis du ønsker at give en gave til KPI, kan den indbetales via din pc-bank. Vælg en af følgende to muligheder:

- **Indbetalingskort/girokort.** Vælg kort-type "01" og tast KPI's giro-nummer 16775029.

- **Bankoverførsel.** Overfør beløbet til KPI's konto i Danske Bank. Regnr. 1551 – kontonr. 0016775029.

Har du ikke pc-bank: Send bud efter et girokort på KPI's kontor.

- Din gave til KPI er fradragsberettiget på din selvangivelse (Ligningsloven § 8a), forudsat KPI har dit personnummer.
- KPI udsender i januar kvittering til alle, der har givet gaver i det forgangne år.